

Projektnr. 2965

Promilleafgiftsfonden for frugtavlen og gartneribruget

Projekt: Indsamling og formidling af viden om etablering og dyrkning af planteskoleplanter.

Baggrund for aktivitetens gennemførelse

Projekt med 4 delaktiviteter:

- 1: Baggrunden var at vende udviklingen fra at man i en årrække har fravalgt plantning af roser med begrundelse i forventet mistrivsel og plantesygdomme. Fremme valget af nye sorter, der er meget modstandsdygtige mod sygdomme og som er lette at passe.
- 2: Fremtidige krav i EU's arbejde med nye grønne regler om MFO afgrøders effekt på miljø og biodiversitet betyder, at der er brug for at fremskaffe dokumentation for planteskoleplanter miljøeffekter. Denne opgave kan bedst løses ved, at danske planteskoler indgår i opstarten af et fælles europæisk dokumentationsarbejde.
- 3: At plante kvalitetstræer og at etablere træerne korrekt har afgørende betydning for udbyttet og dermed betydning for frugtavlerens økonomi. Plante kvaliteten er planteskolens ansvar, mens det er frugtavlerens opgave at give træerne en optimal start. De træer, som danske frugtavlere tilbydes, er imidlertid af varierende kvalitet. Der mangler i dag klare beskrivelser, som kan hjælpe både ved modtagekontrol hos frugtavlerne, men også som dyrkningsvejledning hos frugttræsproducenten.
- 4: For at opretholde en aktuel rådgivning, der efterspørges af planteskoleerhvervet generelt, er der behov for at systematisere den eksisterende og tilkommende faglige viden om etablering og dyrkning af planteskoleplanter både hos producenter, men også hos plantebrugere bredt set.

Formål

Flere faktorer spiller ind på succesfuld etablering og videredyrkning af planteskoleplanter. I fire delprojekter vil vi udvikle og formidle viden om etablering af forskellige planteskolekulturer via: sortsvalg (roser), dokumentation af planteskoleplanter egenskaber, der anerkender de kan indgå som efterafgrøder (MFO), modtagekontrol og kvalitetsbeskrivelser af frugttræer, samt generel viden om etablering og dyrkning af planteskoleplanter. Den eksisterende og nyeste viden om planteskoledrift ønskes systematiseret i moduler for at kunne sikre den bedst mulige formidling fremover.

Indhold

- 1: Rosenafprøvningen har krævet en stor del koordinering og planlægning. Det har fået et slogan, som alle i branchen opfordres til at bruge "Sunde roser giver glæde og liv". Der blev dannet en styregruppe samt en følgegruppe, som var med under udvælgelsen af rosensorter blandt de indstillede. Planteskoler, Danske Havecentre, Det Danske Rosenselskab samt en række europæiske forældre er kontaktet og har fået mulighed for at indsende forslag til rosensorter. Der er besøgt en række forældre i Tyskland og Holland for at få nye sorter på banen. Der er udviklet et skema til karakter-beskrivelse af sorterne, som blev brugt i forbindelse med indstillingen af rosensorter. Der blev indstillet 160 rosensorter, hvoraf 80 blev valgt til afprøvningen fordelt på de forskellige rosentyper ex. stor blomstret roser, buketroser, slyngroser mv. De 80 rosensorter er efterfølgende blevet plantet i en af temahaverne i Valbyparken. Temahaven er den tidligere bunddækkehave, som oprindeligt skulle eksistere i 3 måneder, men nu havde ligget i 20 år. Der var derfor behov for plan for oprydning før nyetablering.
- 2: Der er udført et pilotforsøg med N-min målinger hos Johansens Planteskole i markproduktion af Abies nordmanniana i to forskellige aldre. Kulturen bliver på voksestedet de næste 2 år, så der er mulighed for at vi kan følge dem. N-min er blevet målet via RQeasy Nitrat test. Denne vil blive fuldt op af analyse i 2017.
- 3: Foruden at besøge rosenforældre i Tyskland og Holland er frugttræsproducenter besøgt og interviewet vedrørende frugttræskvalitet. Der er besøgt producenter af grundstammer og frugttræer i Holland og Tyskland. Tilsvarende er danske frugtavlere, planteskoler og

agenturer besøgt og interviewet. Materiale er samlet til en vejledning/tjekliste, som kan benyttes i forbindelse med bestilling af nye frugttræer.

4: Der er arbejdet med at udvikle værktøjer for planteernæring, ukrudtsbekæmpelse, plantesundhed samt gødevanding som excel, word og access.

Målopfyldelse

1: Følgegruppen blev dannet for at engagere branchen og give dem ejerskab og dermed undgå interessekonflikter. Der blev holdt møder, hvor rosensorterne blev udvalgt. Der kom efterfølgende kommentarer i branchen om, at der var flere ukendte sorter med i afprøvningen, hvilket falder godt i tråd med formålet om at skabe et sundt sortiment, hvilket indbefatter nye sorter. For at opnå et stor udvalg af sunde rosensorter har både planteskoler, Danske Havecentre, repræsentant fra Det Danske Rosenselskab samt flere forædlere været forespurgt om at indsende forslag til sorter til afprøvningen.

2: Der er via N-min analysen taget et først skridt frem mod at danne grundlag for at kunne vurdere planteskoleplanterers egenskaber som efterafgrøde.

3: Det viste sig, at der var flere forskellige begreber og kvalitetsparametre med ens og forskellig betydning. Der var derfor stor værdi i at danne en vejledning, som giver en bedre forståelse. Vejledningen er lavet, så den kan bruges som en tjekliste, når man bestiller nye frugttræer. Foruden tjeklisten på første side, er der på side to en kort forklaring på betegnelser, som ikke er entydige.

4: Inden for flere områder er eksisterende og tilkommende faglige viden systematiseret og derved gjort mere anvendelige til brug.

Aktivitetens offentliggørelse

Nyhedsbrev: http://www.danskeplanteskoler.dk/index.phtml?sek_id=21&con_id=65

Direkte kontakt til planteskoler, Danske Havecentre, Det Danske Rosenselskab samt flere forædlere vedr. indstilling af rosensorter.

<http://www.gartnertidende.dk/tvaerfaglig/nyheder/2016/et-kig-paa-hollandsk-kvalitet-af-frugttraeer-og-roser#.WldYulgzWic>

"Vejledning og tjekliste til frugttræskvalitet" som er tilgængelig på GartnerTidende.dk og hos frugtavlsskonsulenter. Frugtavlsskonsulenter tager den med til ERFA-møder.

<http://www.gartnertidende.dk/frugtbaer/faglig/2016/bestil-og-modtag-den-rette-plantekvalitet#.WldZFFgzWic>

Online nyhedsbrev: GartnerTidende d. 23. nov 2016.

GartnerTidende nr. 15/2016, s 18-19.

GartnerTidende nr. 9/2016, s 48-49.

Resumé

Projektet drejer sig om bedre etablering og videredyrkning af planteskoleplanter. Gennem 4 forskellige delaktiviteter er der blevet arbejdet med emnet. Delaktivitet 1 har fokus på valg af de rigtige sorter af roser til dyrkning i Danmark. Aktivitet 2 og 4 handler om at forbedre etablering og videredyrkning i planteskolerne. Der er f.eks. udviklet metoder til brug af efterafgrøder, ernæring og ukrudtsbekæmpelse. I delaktivitet 3 har der været fokus på dels at vælge (købe) sunde frugttræer til æbleproducenter samt for planteskolerne at producere sunde æbletræer.